

Fremsat den 26. april 2017 af uddannelses- og forskningsministeren (Søren Pind)

Forslag

til

Lov om ændring af universitetsloven

(Bedre rammer for ledelse)

§ 1

I universitetsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 261 af 18. marts 2015, som ændret ved § 1 i lov nr. 411 af 11. maj 2016, foretages følgende ændringer:

1. § 10, stk. 1, affattes således:

»Bestyrelsen er øverste myndighed for universitetet og har ansvaret for den overordnede og strategiske ledelse af universitetet. Bestyrelsen har det overordnede ansvar for, at universitetet driver forskning og giver forskningsbaseret uddannelse indtil højeste internationale niveau inden for sine fagområder m.v., jf. § 2. Bestyrelsen har det overordnede ansvar for, at universitetets forskning og uddannelser udvikles løbende. Bestyrelsen skal forvalte universitetets midler effektivt og til størst mulig gavn for samfundet.«

2. § 10, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Bestyrelsesformanden har det overordnede ansvar for tilrettelæggelsen af bestyrelsens arbejde. Bestyrelsesformanden er på universitetets vegne ansvarlig for den strategiske dialog med uddannelses- og forskningsministeren.«

3. § 10, stk. 8, affattes således:

»Stk. 8. Bestyrelsen indgår en strategisk rammekontrakt med ministeren. Den strategiske rammekontrakt skal indeholde strategiske mål for universitetets opgaver, jf. § 2.«

4. I § 10 indsættes som stk. 11:

»Stk. 11. Ministeren afholder møde med bestyrelsesformændene for universiteterne mindst to gange årligt.«

5. I § 12, stk. 1, 1. og 2. pkt., ændres »udefrakommende« til: »eksterne«.

6. § 12, stk. 1, 3. pkt., ophæves.

7. § 12, stk. 2-4, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 2. Bestyrelsens medlemmer skal tilsammen have erfaring og indsigt i forskning, forskningsbaseret uddannelse, videnformidling, videnudveksling og universitetets opgaveområder efter § 2, stk. 4, med henblik på at kunne varetage den overordnede og strategiske ledelse af universitetet, jf. § 10, stk. 1.

Stk. 3. De eksterne medlemmer udpeges i deres personlige egenskab. De eksterne medlemmer udpeges for en periode på fire år og kan genudpeges én gang. De eksterne medlemmers kompetencer skal tilsammen afspejle universitetets opgaver, jf. § 2. De eksterne medlemmer skal tilsammen have indsigt i forskning, forskningsbaseret uddannelse, ledelse, organisation og økonomi, herunder vurdering af budgetter og regnskaber. Bestyrelsesformanden skal have erfaring med strategisk ledelse af en stor virksomhed eller organisation og væsentlig indsigt i samfundsmæssige forhold.

Stk. 4. Universitetet nedsætter et organ, der udpeger bestyrelsesformanden og de øvrige eksterne medlemmer (udpegningsorganet) og et andet organ, der indstiller formanden og de eksterne medlemmer (indstillingsorganet). Udpegnings- og indstillingsorganet skal påse, at de eksterne medlemmer opfylder betingelserne i stk. 2 og 3. For så vidt angår bestyrelsesformanden udpeger udpegningsorganet én kandidat til ministerens godkendelse. De nærmere procedurer for nedsættelsen af udpegnings- og indstillingsorganet fastsættes i vedtægten inden for rammerne af stk. 5-7.

Stk. 5. Universitetet nedsætter et udpegningsorgan, der består af mindst otte og højst ti medlemmer. Udpegningsorganet sammensættes af fem til syv medlemmer fra erhvervs- og myndigheder og øvrige uddannelsesinstitutioner m.v., der udpeges i deres personlige egenskab, og som ikke må være medlemmer af universitetets bestyrelse, ansatte eller studerende på universitetet. Derudover har én repræsentant for de ansatte, én repræsentant for de studerende og én repræsentant for de eksterne medlemmer af universitetets bestyrelse plads i udpegningsorganet. Medlemmerne, jf. 2. pkt., skal tilsammen afspejle universitetets brugere og afta-

gere og have indsigt i universitetets opgaver, jf. § 2, og opfylde betingelserne i stk. 3. Udpegningsorganet vælger blandt sine medlemmer nævnt i 2. pkt. en formand. Formanden skal have erfaring med ledelse og bred indsigt i samfundsmæssige forhold. Medlemmerne kan højst være udpeget i en sammenhængende periode på otte år. Formandens stemme er afgørende i tilfælde af stemmelighed.

Stk. 6. Indstillingsorganet indstiller, på baggrund af åbent opslag, nye eksterne bestyrelsesmedlemmer, herunder bestyrelsesformanden, til udpegningsorganet. Der indstilles mindst to kandidater. Indstillingsorganet sammensættes af:

- 1) Bestyrelsesformanden, der er formand for indstillingsorganet, jf. dog stk. 7.
- 2) Et eksternt bestyrelsesmedlem.
- 3) Et internt bestyrelsesmedlem.
- 4) En repræsentant for Uddannelses- og Forskningsministeriet.
- 5) To medlemmer udpeget af udpegningsorganet. Medlemmerne udpeges i deres personlige egenskab og kan ikke være medlem af udpegningsorganet, af universitetets bestyrelse eller være ansatte eller studerende på universitetet.

Stk. 7. Ved indstilling af en ny bestyrelsesformand udpeger udpegningsorganet en formand for indstillingsorganet. Formanden for indstillingsorganet udpeges i sin personlige egenskab og kan ikke være medlem af udpegningsorganet, universitetets bestyrelse eller være ansat eller studerende på universitetet.«

Stk. 5 bliver herefter stk. 8.

8. I § 13, stk. 2, nr. 1 og 2, ændres »udefrakommende« til: »eksterne«.

9. § 13, stk. 2, nr. 3, ophæves.

Nr. 4-8 bliver herefter nr. 3-7.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2017.

Stk. 2. Lovens § 12, stk. 2-7, finder anvendelse ved udpegningsperiode af nye bestyrelsesmedlemmer, herunder bestyrelsesformanden. Eksterne bestyrelsesmedlemmer, herunder formanden, fortsætter som bestyrelsesmedlemmer indtil udløbet af deres nuværende periode med mulighed for genudpegningsperiode efter de nye regler, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Bestyrelsen kan efter lovens ikrafttræden og indtil 30. juni 2018 foretage en midlertidig forlængelse af udpegningsperioden for eksterne bestyrelsesmedlemmer, herunder bestyrelsesformanden, hvis udpegningsperiode udløber efter lovens ikrafttræden og inden etableringen af udpegnings- og indstillingsorganerne, jf. lovens § 12, stk. 4-6. Den midlertidige udpegningsperiode udløber den 30. juni 2018. Er det ikke muligt midlertidigt at forlænge bestyrelsesformandens udpegningsperiode, kan bestyrelsen blandt de øvrige eksterne bestyrelsesmedlemmer vælge en formand for en periode, jf. 1. og 2. pkt.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets baggrund og formål
3. Lovforslagets indhold
 - 3.1. Bedre rammer for ledelse
 - 3.1.1. Bestyrelsens opgaver og ansvar
 - 3.1.1.1. Gældende ret
 - 3.1.1.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 3.1.2. Bestyrelsens sammensætning, kompetencer og udpegning
 - 3.1.2.1. Gældende ret
 - 3.1.2.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 3.2. Strategiske rammekontrakter
 - 3.2.1. Gældende ret
 - 3.2.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
6. Administrative konsekvenser for borgerne
7. Miljømæssige konsekvenser
8. Forholdet til EU-retten
9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Lovforslaget, der har til formål at skabe bedre rammer for ledelse på universiteterne, fremsættes som opfølgning på aftale af 11. april 2017 mellem regeringen (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti), Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti.

Universiteterne er helt centrale samfundsinstitutioner. Et højt uddannelsesniveau, forskning af høj kvalitet, kritisk

tænkning og effektiv spredning af ny viden har stor betydning både for samfundet og for den enkelte, for hvem en videregående uddannelse skal føre til beskæftigelse og øget livskvalitet.

Universiteterne har et stort ansvar for, at de betydelige offentlige investeringer i forskning og forskningsbaseret uddannelse omsættes til mest mulig værdi.

Universiteterne har gennemgået en markant udvikling i de seneste 10-15 år, hvor de blandt andet er etableret som statsfinansierede selvejende institutioner med bestyrelser med

eksternt flertal og ansatte ledere. I lyset af universiteternes centrale rolle og udvikling som bærende samfundsinstitutioner er det hensigtsmæssigt at vurdere, om universiteternes ledelser har de rigtige rammebetingelser for deres arbejde.

I Danmark er universiteterne kendetegnet ved en høj grad af autonomi og politisk uafhængighed. Universitetsloven baserer sig på grundlæggende principper om forskningsfrihed, fagligt selvstyre og armslængde i forhold til det politiske system. Universitetet skal værne om universitetets og den enkeltes forskningsfrihed og videnskabsetikken. Dette fastholdes med lovforslaget.

Lovforslaget indebærer, at universiteternes store samfundsmæssige betydning bedre afspejles i de ledelsesmæssige rammer for universiteterne, herunder især bestyrelsernes rolle, ansvar og procedurerne for udpegning.

Med lovforslaget foreslås nye procedurer for udpegning af formanden og de øvrige eksterne medlemmer af bestyrelserne, som vil bidrage til større åbenhed og gennemsigtighed i procedurerne for udpegningen, og i øget grad vil afspejle universiteternes store samfundsmæssige betydning og ansvar.

Samtidig foreslås det, at de nuværende udviklingskontrakter erstattes af strategiske rammekontrakter med henblik på at målrette kontraktens form og anvendelse. De strategiske rammekontrakter skal indeholde centrale strategiske mål for universiteternes opgaver målrettet de konkrete udfordringer på det enkelte universitet. Med lovforslaget styrkes dialogen mellem bestyrelserne og uddannelses- og forskningsministeren.

2. Lovforslagets baggrund og formål

Uddannelses- og Forskningsministeriet har i løbet af 2016 gennemført et eftersyn af de styringsmæssige rammer for de videregående uddannelsesinstitutioner, herunder universiteterne. Formålet med eftersynet har været at vurdere, om de nuværende rammer i tilstrækkelig grad understøtter institutionernes samfundsmæssige betydning og ansvar, herunder deres arbejde med at indfri målsætningen om høj kvalitet og relevans i de videregående uddannelser.

Som led i eftersynet er der udarbejdet en ekstern kortlægning af centrale aktørers erfaringer og perspektiver på styringen af de videregående uddannelsesinstitutioner. Kortlægningen er udarbejdet af konsulentvirksomheden Nextpuzzle og er offentliggjort den 1. september 2016. Der er endvidere foretaget en international landesammenligning af de styringsmæssige rammer for de videregående uddannelsesinstitutioner i Norge, Sverige, Finland, Holland og England. Den internationale landesammenligning er gennemført af NIFU (Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning) og er offentliggjort den 24. februar 2017. Endelig har Uddannelses- og Forskningsministeriet udarbejdet en kortlægning af de lovgivningsmæssige rammer. Kortlægningen er ligeledes offentliggjort den 24. februar 2017.

Eftersynet har vist, at de overordnede rammer for ledelsen af universiteterne med statsfinansieret selveje, bestyrelser med eksternt flertal og ansatte ledelser på mange måder er

velfungerende, men der kan identificeres følgende forbedringspotentialer, som indgår i lovforslaget: Bestyrelsernes rolle, handlerum, sammensætning og kompetencer, herunder bestyrelsesformandens opgaver m.v., form og anvendelse af udviklingskontrakterne, og dialogen mellem institutionerne og Uddannelses- og Forskningsministeriet.

3. Lovforslagets indhold

3.1. Bedre rammer for ledelse

3.1.1. Bestyrelsens opgaver og ansvar

3.1.1.1. Gældende ret

Universiteterne er statsfinansierede selvejende institutioner, der bl.a. er kendetegnet ved en selvstændig bestyrelse med et flertal af eksterne medlemmer. Bestyrelsen vælger bestyrelsesformanden blandt de eksterne medlemmer.

Det følger af universitetslovens § 2, at universiteterne bl.a. har til opgave at drive forskning og give forskningsbaseret uddannelse indtil højeste internationale niveau inden for deres fagområder samt samarbejde og udveksle viden med det omgivende samfund og kan udføre forskningsbaseret myndighedsbetjening.

Bestyrelsen er universitetets øverste myndighed og varetager universitetets interesser som uddannelses- og forskningsinstitution og fastlægger retningslinjer for dets organisation, langsigtede virksomhed og udvikling, jf. universitetslovens § 10, stk. 1. Bestyrelsen skal, jf. universitetslovens § 10, stk. 3, forvalte universitetets midler sådan, at de bliver til størst mulig gavn for universitetets formål.

Der skal i størst muligt omfang være åbenhed om bestyrelsens arbejde, jf. universitetslovens § 10, stk. 2.

Bestyrelsen godkender efter indstilling fra rektor universitetets budget, herunder fordeling af de samlede ressourcer og principperne for ressourcernes anvendelse, og underskriver regnskabet, jf. universitetslovens § 10, stk. 5.

Bestyrelsen skal sikre, at der er medbestemmelse og medinddragelse af medarbejdere og studerende i væsentlige beslutninger, jf. lovens § 10, stk. 6.

Bestyrelsen indgår en udviklingskontrakt med ministeren, som i den forbindelse kan fastsætte mål. Udviklingskontrakten kan omfatte alle dele af universitetets virksomhed og skal omfatte mål for de aktiviteter og indsatser, der tillægges særlig vægt. Der henvises til lovens § 10, stk. 8.

Bestyrelsen indgår aftale om varetagelse af opgaver efter lovens § 2, stk. 4, og nye aftaler om opgavevaretagelse efter lovens § 7 med vedkommende minister, jf. lovens § 10, stk. 9. Bestyrelsen har ikke kompetence i enkeltsager vedrørende universitetets øvrige ansatte, jf. stk. 7, eller vedrørende studerende, jf. stk. 10.

Bestyrelsen er over for ministeren ansvarlig for institutionens virke, herunder forvaltningen af institutionens samlede ressourcer, jf. universitetslovens § 11, stk. 1.

Universiteternes daglige ledelse varetages af en ansat rektor inden for de rammer, som bestyrelsen har fastsat, jf. uni-

versitetslovens § 14, stk. 1. Det følger af universitetslovens § 10, stk. 7, at bestyrelsen ansætter og afskediger rektor. Det følger endvidere, at bestyrelsen efter indstilling fra rektor ansætter og afskediger universitetets øvrige ledelse.

Endelig udarbejder bestyrelsen universitetets vedtægt og ændringer hertil, og vedtægten godkendes af ministeren, jf. universitetslovens § 13, stk. 1.

Bestyrelsesformandens opgaver er ikke eksplicit beskrevet i den gældende lovgivning. Dog følger det af lovens § 10, stk. 4, at bestyrelsesformanden disponerer over fast ejendom sammen med et medlem af bestyrelsen. Bestyrelsesformandens opgaver m.v. fremgår typisk af universitetets vedtægter og bestyrelsens forretningsorden.

3.1.1.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Bestyrelsen er universitetets øverste myndighed, og med lovforslaget fastholdes den enstrengede ledelsesstruktur.

Det gennemførte eftersyn af de styringsmæssige rammer har vist, at der behov for at tydeliggøre og styrke de ledelsesmæssige rammer. Der er herunder i universitetsloven behov for at præcisere den samlede bestyrelses samfundsmæssige ansvar og rolle som universitetets øverste myndighed, bestyrelsesformandens rolle og opgaver samt den løbende dialog mellem bestyrelser og uddannelses- og forskningsministeren.

Med lovforslaget præciseres bestyrelsens opgavevaretagelse i universitetslovens § 10, stk. 1, så det fremgår, at bestyrelsen har ansvaret for den overordnede og strategiske ledelse af universitetet. Bestyrelsen har det overordnede ansvar for, at universitetet driver forskning og giver forskningsbaseret uddannelse indtil højeste internationale niveau inden for sine fagområder m.v., jf. universitetslovens § 2. Det følger ligeledes af den foreslåede bestemmelse, at bestyrelsen har det overordnede ansvar for, at universitetets forskning og uddannelser udvikles løbende.

Det er med præciseringen af § 10, stk. 1, hensigten at tydeliggøre, at bestyrelsen i højere grad forventes at være strategisk sparringspartner for den daglige ledelse og involvere sig på et strategisk niveau i universitetets opgaver. Præciseringen af, at bestyrelsen også har ansvaret for, at universitetets forskning og uddannelser udvikles løbende, betyder, at der blandt bestyrelsens eksterne medlemmer er behov for personer med indsigt i forskning og forskningsbaseret uddannelse.

Bestyrelsen skal efter universitetslovens § 10, stk. 3, forvalte universitetets midler sådan, at de bliver til størst mulig gavn for universitetets formål, men der stilles ikke krav om, at bestyrelsen i forvaltningen af midlerne også skal varetage samfundsmæssige hensyn. Set i lyset af universiteternes store samfundsmæssige betydning er det hensigtsmæssigt at tydeliggøre, at de samfundsmæssige hensyn skal tillægges vægt i ledelsen af universitetet.

Det foreslås på denne baggrund tydeliggjort, at bestyrelsen ikke alene skal forvalte universitetets midler effektivt, men også til størst mulig gavn for samfundet. En effektiv ressourceudnyttelse til størst mulig gavn for samfundet for-

drer bl.a., at universitetet udvikler sine uddannelses- og forskningsaktiviteter i forhold til samfundets behov i bred forstand. Bestyrelsesformandens varetagelse af formandsrollen er central for, at bestyrelsen kan varetage den overordnede og strategiske ledelse af universitetet.

I forlængelse af forslaget om ændring af den samlede bestyrelses rolle- og ansvarsbeskrivelse, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, foreslås det derfor at indsætte et nyt stk. 3 i universitetslovens § 10, hvor det fremgår, at bestyrelsesformanden på universitetets vegne har det overordnede ansvar for tilrettelæggelsen af bestyrelsens arbejde, og at bestyrelsesformanden på universitetets vegne er ansvarlig for den strategiske dialog med uddannelses- og forskningsministeren. Det er hensigten, at bestyrelsesformanden som led i sit overordnede ansvar for tilrettelæggelsen af bestyrelsens arbejde bl.a. skal lede arbejdet i bestyrelsen, varetage bestyrelsens løbende kontakt med rektor og universitetets øvrige ledelse, repræsentere bestyrelsen udadtil og være talsperson for bestyrelsen.

Med henblik på at understøtte, at bestyrelsen har de fornødne kompetencer til effektivt at varetage bestyrelsesopgaven, er det forventningen, at bestyrelsesformanden sørger for løbende kompetenceudvikling.

3.1.2. Bestyrelsens sammensætning, kompetencer og udpegning

3.1.2.1. Gældende ret

Det følger af universitetslovens § 12, stk. 1, at bestyrelsen sammensættes af udefrakommende medlemmer og af medlemmer, der repræsenterer universitetets videnskabelige personale, herunder ansatte ph.d.-studerende, det teknisk-administrative personale og de studerende. Bestyrelsen sammensættes således, at flertallet af medlemmerne er udefrakommende. Bestyrelsen vælger en formand blandt de medlemmer, der er udefrakommende.

Af universitetslovens § 12, stk. 2, fremgår det, at bestyrelsens sammensætning skal afspejle universitetets samlede opgaver. Bestyrelsens medlemmer skal tilsammen bidrage til at fremme universitetets strategiske virke med deres erfaring og indsigt i uddannelse, forskning, videnformidling, videnudveksling m.v. og universitetets opgaveområder efter lovens § 2, stk. 4. Det følger af universitetslovens § 12, stk. 3, at de udefrakommende medlemmer af bestyrelsen udpeges i deres personlige egenskab, og at de højst kan sidde i bestyrelsen i 8 år fordelt på mindst to udpegningsperioder. De udefrakommende medlemmer skal have erfaring med ledelse, organisation og økonomi, herunder vurdering af budgetter og regnskaber.

Universitetet nedsætter et indstillingsorgan, der indstiller de udefrakommende bestyrelsesmedlemmer, og et udpegningsorgan, der udpeger de udefrakommende medlemmer, jf. universitetslovens § 12, stk. 4. Indstillings- og udpegningsorganerne, der ikke må være identiske, skal herunder påse, at de udefrakommende medlemmer opfylder de ovenfor beskrevne kompetencekrav. Bestyrelsen fastsætter pro-

cedurer for nedsættelsen af indstillingsorganet og udpegningsorganet.

De øvrige medlemmer skal vælges af og blandt henholdsvis det videnskabelige personale, herunder ansatte ph.d.-studerende, det teknisk-administrative personale og de studerende. Mindst to af medlemmerne skal være repræsentanter for de studerende. Repræsentanter for universitetets videnskabelige personale, herunder ansatte ph.d.-studerende, og for det teknisk-administrative personale er beskyttet mod afskedigelse og anden forringelse af forholdene på samme måde som tillidsrepræsentanter inden for vedkommende eller tilsvarende område. Der henvises til universitetslovens § 12, stk. 5.

3.1.2.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det foreslås med bestemmelsen i § 12, stk. 2, at bestyrelsens medlemmer tilsammen skal have erfaring og indsigt i forskning, forskningsbaseret uddannelse, videnformidling, videnuveksling og universitetets opgaveområder efter § 2, stk. 4, med henblik på at kunne varetage den overordnede og strategiske ledelse af universitetet, jf. § 10, stk. 1.

Det foreslås med bestemmelsen i § 12, stk. 3, at de eksterne bestyrelsesmedlemmer tilsammen skal have indsigt i forskning, forskningsbaseret uddannelse, ledelse, organisation og økonomi, herunder vurdering af budgetter og regnskaber. Der kan herunder være tale om medlemmer, der har indsigt i forskningsinstitutioner, forskningsdrevet virksomhed og medlemmer, der har international baggrund og forståelse for universitetet i en global kontekst.

Med henblik på at kunne imødekomme kravene til indsigt i forskning og forskningsbaseret uddannelse, må det forventes, at mindst ét af de eksterne medlemmer har erfaring som anerkendt forsker. Det forventes endvidere, at de eksterne bestyrelsesmedlemmer har en kandidatuddannelse eller en uddannelse på tilsvarende niveau.

Det er fortsat hensigten, at bestyrelsen sammensættes af eksterne medlemmer og af medlemmer, der repræsenterer universitetets videnskabelige personale, herunder ansatte ph.d.-studerende, det teknisk-administrative personale og de studerende. Bestyrelsen sammensættes endvidere fortsat således, at flertallet af medlemmerne er eksterne. Der ændres ikke med lovforslaget ved sammensætning og procedure for valg af de interne medlemmer.

Proceduren for udpegning af bestyrelsesformanden skal understøtte, at bestyrelsesformanden har de nødvendige kompetencer og indsigt i universitetets opgaver og herunder har forudsætningerne for at kunne etablere et godt samarbejde i bestyrelsen og med den daglige ledelse.

Det foreslås i § 12, stk. 3, 5. pkt., at bestyrelsesformanden skal have erfaring med strategisk ledelse af en stor virksomhed eller organisation. Der vil f.eks. kunne være tale om erfaring på direktionniveau fra en stor virksomhed eller organisation. Bestyrelsesformanden skal endvidere have væsentlig indsigt i samfundsmæssige forhold.

Der foreslås endvidere nye bestemmelser for indstilling og udpegning af eksterne bestyrelsesmedlemmer, herunder bestyrelsesformanden.

Efter de gældende regler nedsætter universiteterne indstillings- og udpegningsorganer, der indstiller henholdsvis udpeger de eksterne medlemmer af universiteternes bestyrelser. Bestyrelsen fastsætter procedurer for nedsættelse af henholdsvis indstillings- og udpegningsorgan, der ikke må være identiske.

Lovforslaget tager, jf. den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 4, udgangspunkt i, at det enkelte universitet fortsat vil skulle nedsætte et institutionsspecifikt udpegningsorgan og et institutionsspecifikt indstillingsorgan til udpegning og indstilling af de eksterne bestyrelsesmedlemmer. De nuværende regler foreslås videreudviklet således, at der fastsættes nye og klare regler for sammensætning af udpegningsorganet og indstillingsorganet, der bedre afspejler universiteternes store samfundsmæssige betydning.

Det er hensigten, at både udpegnings- og indstillingsorganet skal påse, at de eksterne bestyrelsesmedlemmer opfylder de kompetencekrav, der følger af de foreslåede bestemmelser i § 12, stk. 2 og 3.

Det foreslås i § 12, stk. 5, at universitetet nedsætter et udpegningsorgan, der består af mindst otte og højst ti medlemmer.

Udpegningsorganet sammensættes af fem til syv medlemmer fra erhvervsliv, myndigheder og øvrige uddannelsesinstitutioner m.v., der udpeges i deres personlige egenskab, og som ikke må være medlemmer af universitetets bestyrelse, ansatte eller studerende på universitetet. De fem til syv medlemmer skal tilsammen afspejle universitetets brugere og aftagere og have indsigt i universitetets opgaver, jf. lovens § 2, og opfylde betingelserne i det foreslåede § 12, stk. 3. Ud fra en samlet betragtning om balance, herunder i forhold til ansattes og studerendes stemme i udpegningsprocessen, foreslås det, at én repræsentant for de ansatte, én repræsentant for de studerende og én repræsentant for de eksterne medlemmer af universitetets bestyrelse også skal have plads i udpegningsorganet. Udpegningsorganet vælger blandt de fem til syv medlemmer fra erhvervsliv m.v. en formand. Formanden skal have erfaring med ledelse og bred indsigt i samfundsmæssige forhold. Medlemmerne kan højst være udpeget i en sammenhængende periode på otte år. Formandens stemme er afgørende i tilfælde af stemmelighed.

Formålet med at have medlemmer af udpegningsorganet fra universitetets brugere og aftagere – som f.eks. det private erhvervsliv, offentlige virksomheder, andre uddannelsesinstitutioner, forskningsinstitutioner og kulturinstitutioner – er, at udpegningsorganet bliver sammensat bredt, og at der ikke er ensidig repræsentation af bestemte kompetencer, sektorer og erfaringer. Disse medlemmer af udpegningsorganet må ikke være medlemmer af universitetets bestyrelse, være ansatte eller studerende på universitetet.

Medlemmer af udpegningsorganet fra erhvervsliv m.v. udpeges i deres personlige egenskab og kompetence. Medlemmerne repræsenterer således ikke bestemte interesser, orga-

nisationer eller sektorer og skal i deres virke som medlemmer af udpegningsorganet være helt uafhængige.

Lovforslaget vil indebære, at universiteterne selv fastsætter den fremtidige procedure for udpegningsorganet inden for rammerne af forslaget § 12, stk. 5. De nærmere regler fastsættes i vedtægten. I forbindelse med godkendelsen af vedtægten vil ministeren således foruden en almindelig legalitetskontrol påse, at kravene i det foreslåede § 12, stk. 5, er opfyldt.

For så vidt angår indstillingsorganet foreslås det i § 12, stk. 6, at den siddende bestyrelsesformand er formand for organet, der i øvrigt består af ét eksternt og ét internt medlem af den siddende bestyrelse, en repræsentant for Uddannelses- og Forskningsministeriet og to medlemmer, der er udpeget af udpegningsorganet. De to medlemmer udpeget af udpegningsorganet udpeges i deres personlige egenskab og må ikke være medlemmer af udpegningsorganet, bestyrelsen, være ansatte eller studerende på universitetet.

Det er Uddannelses- og Forskningsministeriet, der udpeger ministeriets repræsentant i indstillingsorganet. Der vil eksempelvis kunne være tale om en ansat leder i ministeriet.

I de tilfælde, hvor indstillingsorganet skal indstille kandidater til bestyrelsesformandsposten, kan den siddende bestyrelsesformand ikke være formand for eller i øvrigt deltage i indstillingsorganet, jf. forslaget til § 12, stk. 7. I denne situation udpeger udpegningsorganet en ny formand for indstillingsorganet. Det er hensigten, at den nye formand har kompetencer svarende til de krav, der stilles til bestyrelsesformanden. Denne må ikke være medlem af udpegningsorganet eller bestyrelsen, være ansat eller studerende på universitetet.

Indstillingsorganet udarbejder kompetenceprofiler for de ledige bestyrelsesposter med henblik på åbent opslag, jf. forslaget til § 12, stk. 6. Det vil sige, at der skal ske en offentlig annoncering efter nye eksterne bestyrelsesmedlemmer.

Indstillingsorganet skal ved besættelsen af bestyrelsesformandsposten og øvrige bestyrelsesposter indstille mindst to kandidater til udpegningsorganet, og der skal foreslås lige mange kvinder og mænd. Der fastsættes ikke nærmere regler om antallet af indstillede kandidater, da det bl.a. vil afhænge af antallet af ledige bestyrelsesposter.

Udpegningsorganet udpeger endeligt de eksterne bestyrelsesmedlemmer på baggrund af indstillingen fra indstillingsorganet, jf. forslaget til § 12, stk. 4. I det tilfælde, at udpegningsorganet finder, at de indstillede medlemmer ikke opfylder de kompetencekrav, der følger af lovgivningen, eller i øvrigt har andre væsentlige saglige indsigelser, kan udpegningsorganet bede indstillingsorganet om at indstille et eller flere nye medlemmer.

For så vidt angår bestyrelsesformanden udpeger udpegningsorganet på baggrund af indstillingen fra indstillingsorganet den kandidat, der vurderes at have de bedste kompetencer til hvervet som bestyrelsesformand, til ministerens godkendelse, jf. forslaget til § 12, stk. 4. Ministerens godkendelse af denne udpegningsorganet foretages på baggrund af en vurdering af, om formandskandidaten lever op til de kompetencekrav, som foreslås fastsat i lovgivningen.

I det tilfælde, at ministeren finder, at den foreslåede formandskandidat ikke opfylder de kompetencekrav, der følger af lovgivningen eller i øvrigt har andre væsentlige saglige indsigelser, kan udpegningsorganet udpege et nyt medlem til ministerens godkendelse.

Ved udpegningsorganet tilstræbe, at den samlede bestyrelse har en ligelig sammensætning af kvinder og mænd i overensstemmelse med principperne i ligestillingsloven.

Efter de gældende regler kan de eksterne bestyrelsesmedlemmer højst sidde i bestyrelsen i otte år fordelt på mindst to udpegningsperioder. Det vil sige, at længden af udpegningsperioden kan variere. Med forslaget til § 12, stk. 3, foreslås det, at de eksterne medlemmer udpeges for en periode på fire år, og at de kan genudpeges én gang.

Forud for udløbet af de eksterne bestyrelsesmedlemmers periode, herunder bestyrelsesformandens periode, overvejer udpegningsorganet, om organet anser det for hensigtsmæssigt, at de eksterne bestyrelsesmedlemmer, herunder bestyrelsesformanden, får mulighed for at fortsætte i yderligere fire år. I bekræftende fald, og hvis de eksterne bestyrelsesmedlemmer, herunder bestyrelsesformanden, er villige til at påtage sig en ny periode, foretager udpegningsorganet genudpegningsorganet. For så vidt angår bestyrelsesformanden forelægges genudpegningsorganet til ministerens godkendelse. Genudpegningsorganet forudsætter ikke en forudgående indstilling fra indstillingsorganet.

3.2. Strategiske rammekontrakter

3.2.1. Gældende ret

Det fremgår af universitetslovens § 10, stk. 8, at bestyrelsen indgår en udviklingskontrakt med ministeren, som i den forbindelse kan fastsætte mål.

Formålet med udviklingskontrakterne er at understøtte en forpligtende dialog mellem minister og universiteternes bestyrelser om de samfundsmæssige forventninger til kvalitet og relevans i universitetets opgavevaretagelse.

Udviklingskontrakten kan omfatte alle dele af universitetets virksomhed og skal omfatte mål for de aktiviteter og indsatser, der tillægges særlig vægt. Af bemærkningerne til bestemmelsen fremgår det blandt andet, at uddannelses- og forskningsministeren kan opstille tre til fem pligtige mål, og universiteterne opstiller tre til fem selvvalgte mål.

Forud for en kontraktperiode fastsætter ministeren tre til fem pligtige mål, der er gældende for alle universiteter. De pligtige mål tager afsæt i de overordnede samfundsmæssige udfordringer og prioriteringer. De pligtige mål kan variere fra kontraktperiode til kontraktperiode.

De selvvalgte mål skal afspejle universitetets egne strategiske prioriteringer og profilering. Det er forudsat, at rektor igangsætter arbejdet med udviklingskontrakten, som herefter fastlægges af bestyrelsen efter åben drøftelse på universitetet, herunder i relevante fora med inddragelse af ansatte og studerende.

Udviklingskontrakten indgås med ministeren efter forhandling med det enkelte universitet.

Ansvar for kontraktforhandling og kontraktindgåelse samt opfølgning på målopfyldelse er på universiteterne i praksis uddelegeret til rektor.

Ministeren indgår i dag treårige udviklingskontrakter med universiteterne. De nuværende udviklingskontrakter løber fra 2015 til 2017.

3.2.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Eftersynet af de styringsmæssige rammer har vist, at de nuværende udviklingskontrakter ikke i tilstrækkelig grad fungerer som universiteternes centrale styringsværktøj, og at de således ikke i tilstrækkelig grad afspejler en tydelig forventningsafstemning om de overordnede politiske målsætninger i forhold til universiteternes opgaver og strategiske udfordringer.

Erfaringerne med udviklingskontrakterne er, at kontrakternes mål ikke konsekvent afspejler universiteternes kerneopgaver og ikke er tilstrækkelig strategiske. Herudover har det nuværende koncept med fælles pligtige mål udfordret kontraktens styringsrelevans på det enkelte universitet.

Det er ligeledes erfaringerne, at kontrakterne ikke har understøttet en systematisk og løbende strategisk dialog mellem uddannelses- og forskningsministeren og institutionernes bestyrelser.

Endelig er erfaringerne, at den nuværende kontraktperiode på tre år ofte ikke er en tilstrækkelig lang periode for strategiske rammekontrakter med universiteter, der arbejder med en lang strategisk tidshorizont for både uddannelse og forskning.

Med lovforslaget foreslås de nuværende udviklingskontrakter ændret til strategiske rammekontrakter, jf. forslaget til § 10, stk. 8. Det følger af lovforslaget, at rammekontrakterne skal være institutionsspecifikke og indeholde strategiske mål for universitetets kerneopgaver med afsæt i det enkelte universitets udfordringer.

Alle mål formuleres i dialog mellem universitetet og Uddannelses- og Forskningsministeriet. Den nuværende sondring mellem pligtige og selvvalgte mål ophæves således. Bestyrelsen har det overordnede ansvar for, at den strategiske rammekontrakt er et centralt styringsværktøj, og for at kontraktens mål opfyldes. Det følger heraf, at bestyrelsesformanden er en central strategisk partner i både forhandling og løbende opfølgning på mål og resultater.

Der fastsættes ikke i loven en fast længde for de strategiske rammekontrakter, men det er forventningen, at der vil blive tale om fireårige kontraktperioder.

Det er forventningen, at de strategiske rammekontrakter skal erstatte de nuværende udviklingskontrakter, når de nuværende udviklingskontrakter udløber i december 2017.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 24. februar til den 24. marts 2017 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatrådet, Akademiet for de Tekniske Videnskaber, Akademikerne, Akademirådet, Akademisk Arkitektforening, Arkitektskolen Aarhus, Copenhagen Business School - Handelshøjskolen, C3, Danmarks Akkrediteringsinstitution, Danmarks Evalueringsinstitut, Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd, Danmarks Grundforskningsfond, Danmarks Innovationsfond, Danmarks Liberale Studerende, Danmarks Medie- og Journalisthøjskole, Danmarks Rederiforening, Danmarks Tekniske Universitet, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Arkitektur Center, Dansk Byggeri, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk Magisterforening, Dansk Sjø-Restaurations Forening, Dansk-Tysk Handelskammer, Dansk Ungdoms Fællesråd, Danske Arkitektvirksomheder, Danske Designere, Danske Erhvervsakademier, Danske Handicaporganisationer, Danske Kunsthåndværkere, Danske Landskabsarkitekter, Danske Professionshøjskoler, Danske Regioner, Danske Revisorer - FSR, Danske Studerendes Fællesråd, Danske Universiteter, DDA (Danish Design Association), Designskolen Kolding, De Studerendes Landsråd (DSL), Det Centrale Handicapråd, Det Frie Forskningsråd, Det Kongelige Danske Kunstakademis Skoler for Arkitektur, Design og Konservering, Erhvervsakademi Aarhus, Erhvervsakademi Kolding, Erhvervsakademi Lillebælt, Erhvervsakademi Midt-Vest, Erhvervsakademi Sjælland, Erhvervsakademi Syd-Vest, Erhvervsakademiet Copenhagen Business Academy, Erhvervsakademiet Dania, Finansrådet, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Finanstilsynet, Fredericia Maskinmesterskole, Frit Forum - Socialdemokratiske Studerende, FTF, Ingeniørforeningen i Danmark, IT-Universitetet i København, KL, Konservative Studerende, Københavns Erhvervsakademi, Københavns Maskinmesterskole, Københavns Universitet, Lederne, Lærernes Centralorganisation, Lærerstudendes Landskreds, Maritime Studerende Danmark, Maskinmestrenes Forening, Marstal Navigationsskole, MARTEC, Frederikshavn, Metal Søfart, Nordisk Konservator Forbund, Nyborg Søfartsskole, Professionshøjskolen Metropol, Professionshøjskolen UCC, Pædagogstuderendes Landssammenslutning, Rederiforenin-

gen af 2010, Rektorkollegiet for de kunstneriske og kulturelle uddannelser, Rep. for forstandere for de maritime institutioner, Rep. for de studerende på de maritime uddannelsesinstitutioner, Rep. for undervisere på de maritime institutioner, Rektorkollegiet for de maritime uddannelser, Rigsrevisionen, Roskilde Universitet, Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser, Sammenslutningen af Danske Socialrådgiverstuderende, SIMAC,

Svendborg, Skagen Skipperskole, Skoleskibet Georg Stage, Svendborg Søfartsskole, Syddansk Universitet, Sygeplejestuderendes Landssammenslutning, Søfartens Ledere, Teknisk Landsforbund, Tekniq, Uddannelsesrådet for de maritime uddannelser, University College Lillebælt, University College Nordjylland, University College Sjælland, University College Syddanmark, VIA University College, Aalborg Universitet, Aarhus Universitet, Århus Maskinmesterskole.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	
Overimplementering af EU-retlige forpligtelser (sæt X)	JA	NEJ X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Efter den gældende bestemmelse i universitetslovens § 10, stk. 1, er bestyrelsen øverste myndighed for universitetet. Bestyrelsen varetager universitetets interesser som uddannelses- og forskningsinstitution og fastlægger retningslinjer for dets organisation, langsigtede virksomhed og udvikling.

Det foreslås, at universitetslovens § 10, stk. 1, nyaffattes. Med den foreslåede nyaffattelse af bestemmelsen fastholdes det, at bestyrelsen er øverste myndighed for universitetet, og den enstrengede ledelsesstruktur fastholdes.

Det foreslås med bestemmelsen i § 10, stk. 1, 1. pkt., at bestyrelsen – udover at være den øverste myndighed – også har ansvaret for den overordnede og strategiske ledelse af universitetet. Det vil f.eks. sige, at bestyrelsen skal vurdere, om uddannelsesudbuddet til stadighed er det rette, har den fornødne kvalitet, og om de enkelte uddannelser fører til beskæftigelse. Hensigten er derudover at tydeliggøre, at bestyrelsen i højere grad forventes at være strategisk sparringspartner for den daglige ledelse og involvere sig på et strategisk niveau i universitetets opgaver. Der er således behov for en tæt dialog mellem bestyrelse og den daglige universitetsledelse med henblik på, at bestyrelsen tæt kan følge de aktuelle udfordringer på universitetet.

Efter forslaget til § 10, stk. 1, 2. pkt., foreslås det, at bestyrelsen har det overordnede ansvar for, at universitetet driver forskning og giver forskningsbaseret uddannelse indtil højeste internationale niveau inden for sine fagområder m.v., jf. universitetslovens § 2. Hermed fremhæves bestyrelsens ansvar for kvaliteten af universitetets forsknings- og udviklingsopgaver. Dette forudsætter, at bestyrelsen fra universitetets faglige miljøer efterspørger og får oplysninger om, hvorvidt universitetets forsknings- og uddannelsesaktiviteter lever op til både nationale og højeste internationale standarder. Bestyrelsen kan indgå i en dialog med universitetets ledelse om hvilke foranstaltninger, der i givet i fald skal gennemføres, for at sikre forsknings- og uddannelsesaktiviteternes kvalitet.

Det foreslås med forslaget til § 10, stk. 1, 3. pkt., at bestyrelsen har det overordnede ansvar for, at universitetets forskning og uddannelser udvikles løbende. Det fremgår ikke af den gældende bestemmelse i § 10, at bestyrelsen har et egentligt ansvar for, at universitetets forskning og uddannelser udvikles løbende. Med forslaget er det således hensigten, at bestyrelserne skal påse, at kvaliteten af forskningen og uddannelserne til stadighed udvikles.

Efter den gældende bestemmelse i universitetslovens § 10, stk. 3, skal bestyrelsen forvalte universitetets midler sådan, at de bliver til størst mulig gavn for universitetets formål.

Bestyrelsen skal således efter de gældende regler forvalte universitetets midler sådan, at de bliver til størst mulig gavn for universitetets formål, men der stilles ikke krav om, at be-

styrelsen i forvaltningen af midlerne også skal varetage samfundsmæssige hensyn.

Med forslaget til § 10, stk. 1, 4. pkt., vil bestyrelsen skulle forvalte universitetets midler effektivt og til størst mulig gavn for samfundet. Herved præciseres det, at bestyrelsen ikke alene skal forvalte universitetets midler effektivt med udgangspunkt i universitetets egne interesser, men også til størst mulig gavn for samfundet og de samfundsmæssige behov. Det bliver således tydeliggjort, at de samfundsmæssige forventninger til universiteterne også indgår som en del af ledelsesopgaven for bestyrelsen.

En effektiv ressourceudnyttelse til størst mulig gavn for samfundet fordrer bl.a., at universitetet udvikler sine uddannelses- og forskningsaktiviteter i forhold til samfundets behov i bred forstand og f.eks. ikke alene efter et institutionelt perspektiv. Det vil f.eks. sige, at bestyrelsen betragter det enkelte universitets opgaver og udfordringer i et samlet forsknings- og uddannelsesbillede. Der kan f.eks. tænkes situationer, hvor grænseflader, ressourcehensyn eller arbejdsdeling mellem forsknings- og uddannelsesinstitutioner skal tænkes i et bredere samfundsperspektiv – og ikke af bestyrelsen betragtes isoleret for det enkelte universitet.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 3.1.1.

Til nr. 2

Det fremgår af universitetslovens § 10, stk. 3, at bestyrelsen skal forvalte universitetets midler sådan, at de bliver til størst mulig gavn for universitetets formål.

Det foreslås at nyaffatte § 10, stk. 3. Dele af bestemmelsens materielle indhold foreslås indarbejdet i dette lovforslags § 1, nr. 1. Der henvises til de specielle bemærkninger til § 1, nr. 1.

Bestyrelsesformandens opgaver er ikke udtrykkeligt beskrevet i gældende ret, bortset fra at det følger af universitetslovens § 10, stk. 4, at bestyrelsesformanden disponerer over fast ejendom sammen med et medlem af bestyrelsen.

Bestyrelsesformandens opgaver m.v. fremgår typisk af universitetets vedtægter og bestyrelsens forretningsorden.

Med forslaget til § 10, stk. 3, foreslås det, at bestyrelsesformanden har det overordnede ansvar for tilrettelæggelsen af bestyrelsens arbejde. Bestyrelsesformanden er på universitetets vegne ansvarlig for den strategiske dialog med uddannelses- og forskningsministeren.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at bestyrelsesformanden som led i sit overordnede ansvar for tilrettelæggelsen af bestyrelsens arbejde påtager sig lederskabet af arbejdet, varetager bestyrelsens løbende kontakt med rektor og universitetets øvrige ledelse, repræsenterer bestyrelsen udadtil og er talsperson for bestyrelsen. Bestemmelsen indebærer ligeledes, at bestyrelsesformanden sørger for den løbende kompetenceudvikling af bestyrelsens medlemmer.

Det er hensigten, at bestyrelsesformanden skal spille en aktiv rolle som den strategiske partner både i forbindelse med indgåelse af strategiske rammekontrakter og den løbende opfølgning på kontraktens mål og resultater, jf. dette lovforslags § 1, nr. 3.

Det er med lovforslaget endvidere hensigten, at den strategiske dialog mellem bestyrelsen og ministeren skal styrkes, hvorfor der med lovforslagets § 1, nr. 4, også indsættes en bestemmelse om, at bestyrelsesformændene skal mødes med ministeren mindst to gange årligt.

Med denne beskrivelse af bestyrelsesformandens rolle er det hensigten at tydeliggøre formandens opgaver og ansvar i forhold til at drive universitetet og tegne det udadtil.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 3.1.1.

Til nr. 3

Det fremgår af den gældende bestemmelse i universitetslovens § 10, stk. 8, at bestyrelsen indgår en udviklingskontrakt med ministeren, som i den forbindelse kan fastsætte mål. Udviklingskontrakten kan omfatte alle dele af universitetets virksomhed og skal omfatte mål for de aktiviteter og indsatser, der tillægges særlig vægt.

Udviklingskontrakterne har til formål at understøtte en forpligtende dialog mellem ministeren og universiteternes bestyrelser om de samfundsmæssige forventninger til kvalitet og relevans i universitetets opgavevaretagelse.

Forud for en kontraktperiode fastsætter ministeren tre til fem pligtige mål, der er gældende for alle universiteter. De pligtige mål tager afsæt i de overordnede samfundsmæssige udfordringer og prioriteringer. De pligtige mål kan variere fra kontraktperiode til kontraktperiode.

Eftersynet af de styringsmæssige rammer har vist, at de nuværende udviklingskontrakter ikke i tilstrækkelig grad fungerer som universiteternes centrale styringsværktøj, og at de således ikke i tilstrækkelig grad afspejler en tydelig forventningsafstemning om de overordnede politiske målsætninger i forhold til universiteternes opgaver og strategiske udfordringer.

Erfaringerne med udviklingskontrakterne er, at kontrakternes mål ikke konsekvent afspejler universiteternes kerneopgaver og ikke er tilstrækkelig strategiske. Herudover har det nuværende koncept med fælles pligtige mål udfordret kontraktens styringsrelevans på det enkelte universitet.

Det er ligeledes erfaringerne, at kontrakterne ikke har understøttet en systematisk og løbende strategisk dialog mellem ministeren og institutionernes bestyrelser.

Endelig er erfaringerne, at den nuværende kontraktperiode på tre år ikke er den rette ramme for strategiske rammekontrakter med universiteter, der arbejder med en lang strategisk tidshorison for både uddannelse og forskning. Med lovforslagets § 1, nr. 3, der nyaffatter lovens § 10, stk. 8, foreslås det, at bestyrelsen indgår en strategisk rammekontrakt med ministeren. Den strategiske rammekontrakt skal indeholde strategiske mål for universitetets opgaver, jf. § 2.

Med forslaget ændres de nuværende udviklingskontrakter således til strategiske rammekontrakter.

De strategiske rammekontrakter skal være institutionsspecifikke og indeholde strategiske mål for universitetets kerneopgaver med afsæt i det enkelte universitets udfordringer.

Alle mål formuleres i dialog mellem universitetet og ministeren. Den nuværende sondring mellem pligtige og selvvalgte mål ophæves således.

Med den foreslåede ordning vil den strategiske rammekontrakt fremover indeholde strategiske mål for universiteternes opgaver målrettet de konkrete udfordringer på det enkelte universitet. Såvel universitetet som ministeren kan tage initiativ til at genforhandle de strategiske mål, hvis f.eks. de økonomiske forhold for universitetet ændres væsentligt fra det forudsatte, eller hvis nye udfordringer betyder, at det vil være hensigtsmæssigt at ændre de strategiske mål i rammekontrakten. Ændringer i kontrakten forudsætter enighed mellem bestyrelsen og ministeren.

Der fastsættes ikke i lovforslaget en fast længde for strategiske rammekontrakter, men det er udgangspunktet, at der vil blive tale om fireårige kontraktperioder. Bestyrelsen har det overordnede ansvar for, at den strategiske rammekontrakt er et centralt styringsværktøj, der spiller sammen med universitetets overordnede strategi. Bestyrelsen har endvidere det overordnede ansvar for, at kontraktens mål opfyldes, og bestyrelsesformanden indgår som den strategiske partner i både forhandling og løbende opfølgning på mål og resultater, ligesom formanden skal sørge for, at der er en overordnet samtænkning mellem rammekontrakten og universitetets strategiske planer i øvrigt.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 3.2.2.

Til nr. 4

Med forslaget foreslås der indsat et nyt § 10, stk. 11, hvorefter ministeren afholder møde med bestyrelsesformændene for universiteterne mindst to gange årligt.

Den foreslåede bestemmelse er ny. Baggrunden for forslaget er et ønske om at fastlægge en mødeordning, som forpligter til en strategisk dialog mellem ministeren og bestyrelsesformændene. Forslaget skal ses i sammenhæng med det generelle ønske om at fremme den strategiske dialog mellem universiteternes bestyrelser og ministeren.

Der fastlægges ikke med den foreslåede bestemmelse særlige krav til mødeformen. Møder med bestyrelsesformændene vil f.eks. kunne afholdes som møder for den samlede gruppe af universiteternes bestyrelsesformænd.

I forhold til mødedeltagelse fastlægges det med loven, at møderne afholdes med deltagelse af ministeren og bestyrelsesformændene. Der er mulighed for at indkalde yderligere mødedeltagere efter behov, som f.eks. formandskabet for rektorkollegiet eller rektorerne.

Til nr. 5

Det følger af universitetslovens § 12, stk. 1, at bestyrelsen sammensættes af udefrakommende medlemmer og medlemmer, der repræsenterer universitetets videnskabelige personale, herunder ansatte, ph.d.-studerende, det teknisk-administrative personale og de studerende.

Ud fra et ønske om en sproglig modernisering foreslås begrebet "udefrakommende" to steder i § 12, stk. 1, ændret til "eksterne".

Til nr. 6

Det følger af den gældende bestemmelse i universitetslovens § 12, stk. 1, 3. pkt., at bestyrelsen vælger en formand blandt de medlemmer, der er udefrakommende.

Som konsekvens af det foreslåede § 12, stk. 4, hvorefter udpegningsorganet udpeger én kandidat til bestyrelsesformandsposten til ministerens godkendelse, jf. dette lovforslags § 1, nr. 7, foreslås § 12, stk. 1, 3. pkt., ophævet.

Til nr. 7

Det følger af den gældende bestemmelse i universitetslovens § 12, stk. 2, at bestyrelsens sammensætning skal afspejle universitetets samlede opgaver. Bestyrelsens medlemmer skal tilsammen bidrage til at fremme universitetets strategiske virke med deres erfaring og indsigt i uddannelse, forskning, videnformidling, videnudveksling og universitetets opgaveområder efter universitetslovens § 2, stk. 4.

Med lovforslaget ophæves universitetslovens § 12, stk. 2, og i stedet indsættes et nyt § 12, stk. 2, hvoraf det fremgår, at bestyrelsens medlemmer tilsammen skal have erfaring og indsigt i forskning, forskningsbaseret uddannelse, videnformidling, videnudveksling og universitetets opgaveområder efter universitetslovens § 2, stk. 4, med henblik på at kunne varetage den overordnede og strategiske ledelse af universitetet, jf. den foreslåede bestemmelse i § 10, stk. 1.

Med forslaget til § 12, stk. 2, tydeliggøres kompetencravene til den samlede bestyrelse for så vidt angår erfaring og indsigt i forskning, forskningsbaseret uddannelse, videnformidling, videnudveksling og universitetets opgaveområder efter universitetslovens § 2, stk. 4, med henblik på at kunne varetage den overordnede og strategiske ledelse af universitetet, jf. den foreslåede beskrivelse af bestyrelsen i § 10, stk. 1. Hermed præciseres forbindelsen mellem den samlede bestyrelses kompetencer og opgavebeskrivelsen i den foreslåede § 10, stk. 1, jf. lovforslagets § 1, stk. 1.

Det følger af den gældende bestemmelse i universitetslovens § 12, stk. 3, at de udefrakommende medlemmer udpeges i deres personlige egenskab. Et udefrakommende medlem kan højst sidde i bestyrelsen i 8 år fordelt på mindst to udpegningsperioder. De udefrakommende medlemmer skal have erfaring med ledelse, organisation og økonomi, herunder vurdering af budgetter og regnskaber.

Med forslaget ophæves § 12, stk. 3, og i stedet indsættes et nyt § 12, stk. 3, hvoraf det fremgår, at de eksterne medlemmer udpeges i deres personlige egenskab. De eksterne medlemmer udpeges for en periode på fire år og kan genudpeges én gang. De eksterne medlemmers kompetencer skal tilsammen afspejle universitetets opgaver, jf. § 2. De eksterne medlemmer skal tilsammen have indsigt i forskning, forskningsbaseret uddannelse, ledelse, organisation og økonomi, herunder vurdering af budgetter og regnskaber. Besty-

relsesformanden skal have erfaring med strategisk ledelse af en stor virksomhed eller organisation og væsentlig indsigt i samfundsmæssige forhold.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 3, 1. pkt., udpeges de eksterne medlemmer i deres personlige egenskab. Det vil sige, at de eksterne bestyrelsesmedlemmer udpeges i kraft af deres kompetencer og ikke som repræsentanter for bestemte interesser, organisationer eller sektorer. De eksterne medlemmer af bestyrelsen er således alene bundet ved deres overbevisning og ikke ved nogen forskrift fra andre.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 3, 2. pkt., udpeges de eksterne medlemmer for en periode på fire år og kan genudpeges én gang for en ny fireårig periode. Det vil sige, at de eksterne medlemmer højst kan være udpeget i otte år.

Ved varigt forfald for eksempel ved fratræden på grund af længerevarende sygdom skal der udpeges et nyt medlem. Medlemmet udpeges for en fireårig periode og efter forslagens regler om udpegningsregler om udpegningsregler af nye medlemmer.

Det bemærkes om genudpegningsreglerne efter den foreslåede ordning, at udpegningsorganet – forud for udløbet af de eksterne bestyrelsesmedlemmers periode, herunder bestyrelsesformandens periode – overvejer, om det anser det for hensigtsmæssigt, at de eksterne bestyrelsesmedlemmer, herunder bestyrelsesformanden, får mulighed for at fortsætte i yderligere fire år. I bekræftende fald og hvis de eksterne bestyrelsesmedlemmer, herunder bestyrelsesformanden, er villige til at påtage sig en ny periode, foretager udpegningsorganet genudpegningsregler om udpegningsregler af nye medlemmer. Det bemærkes om genudpegningsreglerne efter den foreslåede ordning, at udpegningsorganet – forud for udløbet af de eksterne bestyrelsesmedlemmers periode, herunder bestyrelsesformandens periode – overvejer, om det anser det for hensigtsmæssigt, at de eksterne bestyrelsesmedlemmer, herunder bestyrelsesformanden, får mulighed for at fortsætte i yderligere fire år. I bekræftende fald og hvis de eksterne bestyrelsesmedlemmer, herunder bestyrelsesformanden, er villige til at påtage sig en ny periode, foretager udpegningsorganet genudpegningsregler om udpegningsregler af nye medlemmer. Genudpegningsreglerne foresætter ikke en forudgående indstilling fra indstillingsorganet.

Med forslaget til § 12, stk. 3, 3. pkt., foreslås det, at de eksterne medlemmers kompetencer tilsammen skal afspejle universitetets opgaver, jf. § 2. Den foreslåede bestemmelse indebærer, at det ikke alene er den samlede bestyrelse, men også de eksterne bestyrelsesmedlemmers kompetencer, der tilsammen skal afspejle universitetets opgaver efter lovens § 2.

Med forslaget til § 12, stk. 3, 4. pkt., foreslås det, at de eksterne bestyrelsesmedlemmer tilsammen skal have indsigt i forskning, forskningsbaseret uddannelse, ledelse, organisation og økonomi, herunder vurdering af budgetter og regnskaber.

Der kan herunder være tale om medlemmer, der har indsigt i forskningsinstitutioner og forskningsdrevet virksomhed, og medlemmer, der har international baggrund og forståelse for universitetet i en global kontekst.

Med henblik på at kunne imødekomme kravene til indsigt i forskning og forskningsbaseret uddannelse, må det forventes, at mindst ét af de eksterne medlemmer har erfaring som anerkendt forsker. Det forventes endvidere, at de eksterne bestyrelsesmedlemmer har en kandidatuddannelse eller en uddannelse på tilsvarende niveau, herunder f.eks. en masteruddannelse. Forslaget er begrundet i, at bestyrelsens ekster-

ne medlemmer med deres kompetencer skal kunne indgå i en dialog med universitetets akademiske ledelse.

Med forslaget til § 12, stk. 3, 5. pkt., foreslås det, at bestyrelsesformanden skal have erfaring med strategisk ledelse af en stor virksomhed eller organisation og væsentlig indsigt i samfundsmæssige forhold.

Dette forslag er begrundet i, at universiteterne er store og komplekse organisationer, som kræver kompetencer inden for strategisk ledelse.

Erfaring med strategisk ledelse af en stor virksomhed eller organisation og væsentlig indsigt i samfundsmæssige forhold vil f.eks. kunne være erfaring på direktionniveau.

Det foreslås endvidere, at bestyrelsesformanden skal have væsentlig indsigt i samfundsmæssige forhold, da det er vigtigt, at bestyrelsesformanden har indgående forståelse for den samfundsmæssige kontekst, som et universitet indgår i.

Efter den gældende bestemmelse i universitetslovens § 12, stk. 4, nedsætter universitetet et organ, der indstiller de udefrakommende bestyrelsesmedlemmer (indstillingsorganet). Universitetet nedsætter et andet organ, der udpeger de udefrakommende medlemmer (udpegningsorganet). Indstillings- og udpegningsorganerne må ikke være identiske. Indstillings- og udpegningsorganerne skal påse, at de udefrakommende medlemmer opfylder betingelserne fastsat i den gældende universitetslovs § 12, stk. 2 og 3.

Bestyrelsen fastsætter i sine vedtægter procedurer for nedsættelsen af indstillingsorganet og udpegningsorganet. Udpegningen af nye udefrakommende bestyrelsesmedlemmer sker under åbenhed om procedurer og profil og kvalifikationer for de søgte nye medlemmer. En sådan åbenhed kan f.eks. have form af offentliggørelse af de søgte profiler i offentlige bestyrelsesreferater.

Efter det foreslåede § 12, stk. 4, nedsætter universitetet et organ, der udpeger bestyrelsesformanden og de øvrige eksterne medlemmer (udpegningsorganet) og et andet organ, der indstiller formanden og de eksterne medlemmer (indstillingsorganet). Udpegnings- og indstillingsorganet skal påse, at de eksterne medlemmer opfylder betingelserne i stk. 2 og 3. For så vidt angår bestyrelsesformanden udpeger udpegningsorganet én kandidat til ministerens godkendelse. De nærmere procedurer for nedsættelsen af udpegnings- og indstillingsorganet fastsættes i vedtægten inden for rammerne af stk. 5-7.

Den foreslåede bestemmelse tager udgangspunkt i, at det enkelte universitet fortsat vil skulle nedsætte et institutions-specifikt udpegningsorgan og et institutions-specifikt indstillingsorgan til udpegnings- og indstilling af de eksterne bestyrelsesmedlemmer. Med den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 4, 1. pkt., fastholdes ordningen, hvorefter universitetet nedsætter et institutions-specifikt udpegningsorgan og et institutions-specifikt indstillingsorgan til udpegnings- og indstilling af de eksterne bestyrelsesmedlemmer. De nuværende regler foreslås videreudviklet således, at der fastsættes nye og klare regler for sammensætning af udpegningsorgan og indstillingsorgan, der bedre afspejler universiteternes store samfundsmæssige betydning. Med undtagelse af bestyrel-

sesformanden udpeger udpegningsorganet endeligt de eksterne bestyrelsesmedlemmer på baggrund af indstillingen fra indstillingsorganet. Der er ikke krav om, at ministeren skal godkende udpegningsaf de eksterne medlemmer.

I det tilfælde, at udpegningsorganet finder, at de indstillede medlemmer ikke opfylder de kompetencekrav, der følger af lovgivningen eller i øvrigt har andre væsentlige saglige indsigelser, kan udpegningsorganet bede indstillingsorganet om at indstille et eller flere nye medlemmer.

Ved udpegningsaf nye bestyrelsesmedlemmer skal udpegningsorganet tage højde for en ligelig sammensætning af kvinder og mænd i den samlede bestyrelse.

Med forslaget til § 12, stk. 4, 2. pkt., vil udpegnings- og indstillingsorganerne skulle påse, at de eksterne medlemmer opfylder de kompetencekrav, der følger af det foreslåede § 12, stk. 2 og stk. 3, 3. og 4. pkt. Ved udpegningsaf ny bestyrelsesformand skal organerne desuden påse, at kompetencekravene til bestyrelsesformanden i det foreslåede § 12, stk. 3, 5. pkt., er opfyldt.

For så vidt angår bestyrelsesformanden udpeger udpegningsorganet én kandidat til ministerens godkendelse, jf. det foreslåede § 12, stk. 4, 3. pkt. Udpegningsorganet udpeger på baggrund af indstillingen fra indstillingsorganet den kandidat, der vurderes at have de bedste kompetencer til hvervet som bestyrelsesformand til ministerens godkendelse. Godkendelsen foretages på baggrund af en vurdering af, om formandskandidaten lever op til de kompetencekrav, som foreslås fastsat i lovforslagets § 12, stk. 3, 5. pkt.

I det tilfælde, at ministeren finder, at den foreslåede formandskandidat ikke opfylder de kompetencekrav, der følger af lovforslaget eller i øvrigt har andre væsentlige saglige indsigelser, kan udpegningsorganet udpege et nyt medlem til ministerens godkendelse. Ministeren kan alene forholde sig til udpegningsaf foretaget af udpegningsorganet og kan således ikke på eget initiativ udpege en bestyrelsesformand eller på eget initiativ foreslå en kandidat til udpegningsorganet.

Universitetet skal i henhold til det foreslåede § 12, stk. 4, 4. pkt., som hidtil fastlægge de nærmere procedurer for nedsættelsen af udpegnings- og indstillingsorganet i vedtægten inden for rammerne af de foreslåede bestemmelser i § 12, stk. 5-7, jf. lovforslagets § 1, nr. 7.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 5, nedsætter universitetet et udpegningsorgan, der består af mindst otte og højst ti medlemmer. Udpegningsorganet sammensættes af fem til syv medlemmer fra erhvervsliv, myndigheder og øvrige uddannelsesinstitutioner m.v., der udpeges i deres personlige egenskab, og som ikke må være medlemmer af universitetets bestyrelse, ansatte eller studerende på universitetet. Ud fra en samlet betragtning om balance, herunder i forhold til ansattes og studerendes stemme i udpegningsprocessen, foreslås det, at én repræsentant for de ansatte, én repræsentant for de studerende og én repræsentant for de eksterne medlemmer af universitetets bestyrelse også skal have plads i udpegningsorganet. Repræsentanten for de eksterne medlemmer af universitetets bestyrelse kan ikke være bestyrelsesformanden.

Medlemmerne, jf. 2. pkt., skal tilsammen afspejle universitetets brugere og aftagere og have indsigt i universitetets opgaver, jf. § 2, og opfylde betingelserne i stk. 3. Udpegningsorganet vælger blandt sine medlemmer nævnt i 2. pkt. en formand. Formanden skal have erfaring med ledelse og bred indsigt i samfundsmæssige forhold. Medlemmerne kan højst være udpeget i en sammenhængende periode på otte år. Formandens stemme er afgørende i tilfælde af stemmelighed.

Formålet med at have medlemmer af udpegningsorganet fra universitetets brugere og aftagere – som f.eks. det private erhvervsliv, offentlige virksomheder, andre uddannelsesinstitutioner, forskningsinstitutioner og kulturinstitutioner – er, at udpegningsorganet bliver sammensat bredt, og at der ikke er ensidig repræsentation af bestemte kompetencer, sektorer og erfaringer. Disse medlemmer af udpegningsorganet må ikke være medlemmer af universitetets bestyrelse, være ansatte eller studerende på universitetet.

Medlemmer af udpegningsorganet fra erhvervsliv m.v. udpeges i deres personlige egenskab og kompetence. Medlemmerne repræsenterer således ikke bestemte interesser, organisationer eller sektorer og skal i deres virke som medlemmer af udpegningsorganet være helt uafhængige.

Lovforslaget vil indebære, at universiteterne selv fastsætter den fremtidige procedure for udpegningsorganet inden for rammerne af forslaget § 12, stk. 5, og skal herunder påse, at medlemmerne udpeges i deres personlige egenskab og kompetence. De nærmere regler fastsættes i vedtægten. I forbindelse med godkendelsen af vedtægten vil ministeren således foruden en almindelig legalitetskontrol påse, at kravene i det foreslåede § 12, stk. 5, er opfyldt.

Medlemmerne af udpegningsorganet kan højst være udpeget i en sammenhængende periode på otte år. En person, der tidligere har været udpeget som medlem af udpegningsorganet i otte år, kan efter en karensperiode på ny blive udpeget til organet. Det er udgangspunktet, at der skal være tale om en karensperiode på minimum ét år.

Det foreslås med bestemmelsen, at formandens stemme er afgørende i tilfælde af stemmelighed i udpegningsorganet.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 6, indstiller indstillingsorganet, på baggrund af åbent opslag, nye eksterne bestyrelsesmedlemmer, herunder bestyrelsesformanden, til udpegningsorganet. Der indstilles mindst to kandidater. Indstillingsorganet sammensættes af: 1) Bestyrelsesformanden, der er formand for indstillingsorganet, jf. dog stk. 7, 2) et eksternt bestyrelsesmedlem, 3) et internt bestyrelsesmedlem, 4) en repræsentant for Uddannelses- og Forskningsministeriet og 5) to medlemmer udpeget af udpegningsorganet. Medlemmerne udpeges i deres personlige egenskab og kan ikke være medlem af udpegningsorganet, af universitetets bestyrelse eller være ansatte eller studerende på universitetet.

Med § 12, stk. 6, 1. pkt., foreslås det, at indstillingsorganet på baggrund af åbent opslag indstiller nye eksterne bestyrelsesmedlemmer, herunder bestyrelsesformanden, til udpegningsorganet.

Siddende eksterne bestyrelsesmedlemmer kan blive indstillet til bestyrelsesformandsposten. Den periode, bestyrelsesmedlemmet har siddet i bestyrelsen, skal tælle med i den samlede maksimale udpegningsperiode. Det er hensigten, at indstillingsorganet udarbejder kompetenceprofiler på baggrund af kriterierne fastsat i lovforslaget for de ledige bestyrelsesposter med henblik på åbent opslag. Det vil sige, at der skal ske en offentlig annoncering efter nye eksterne bestyrelsesmedlemmer.

I § 12, stk. 6, 2. pkt., foreslås det, at der skal der indstilles mindst to kandidater.

Der fastsættes ikke nærmere regler om antallet af indstillede kandidater, idet det relevante antal kandidater bl.a. vil afhænge af det konkrete antal af ledige bestyrelsesposter. Der er således ikke noget krav om, at der nødvendigvis skal indstilles to kandidater for hver eksterne bestyrelsespost, der er til besættelse. Dog skal udpegningsorganet kunne foretage et reelt valg, hvilket vil sige, at der mindst skal indstilles én kandidat mere end antallet af ledige bestyrelsesposter.

Med den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 6, 3. pkt., om indstillingsorganets sammensætning skal den siddende bestyrelsesformand være formand for indstillingsorganet, jf. dog det foreslåede § 12, stk. 7. Organet skal i øvrigt bestå af ét eksternt og ét internt medlem af den siddende bestyrelse, en repræsentant for Uddannelses- og Forskningsministeriet og to medlemmer, der er udpeget af udpegningsorganet. De to medlemmer udpeget af udpegningsorganet udpeges i deres personlige egenskab og må ikke være medlemmer af udpegningsorganet, bestyrelsen, være ansatte eller studerende på universitetet.

Det forudsættes, at universitetets bestyrelse træffer beslutning om hvilket internt og hvilket eksternt medlem af bestyrelsen, der skal udpeges som medlemmer af indstillingsorganet.

Det er Uddannelses- og Forskningsministeriet, der udpeger ministeriets repræsentant i indstillingsorganet. Der vil eksempelvis kunne være tale om en ansat leder i ministeriet. Ministeriet kan vælge at lade sig repræsentere af sagkyndige uden for ministeriet. Det kan f.eks. være personer med erfaring inden for forskning og uddannelse.

Der fastsættes ikke i lovforslaget regler om indstillingsorganets funktionsperiode. De nærmere regler om nedsættelse af indstillingsorganet m.v. fastsættes i universitetets vedtægt.

I § 12, stk. 7, foreslås det, at ved indstilling af en ny bestyrelsesformand udpeger udpegningsorganet en formand for indstillingsorganet. Formanden for indstillingsorganet udpeges i sin personlige egenskab og kan ikke være medlem af udpegningsorganet, universitetets bestyrelse eller være ansat eller studerende på universitetet. I de tilfælde, hvor indstillingsorganet skal indstille kandidater til bestyrelsesformandsposten, må den siddende bestyrelsesformand således vige sin plads i indstillingsorganet. I denne situation udpeger udpegningsorganet en ny formand for indstillingsorganet. Udpegningsorganet må ikke udpege egne medlemmer som medlemmer af indstillingsorganet.

Det er forventningen, at den nye formand for indstillingsorganet har kompetencer svarende til de krav, der stilles til bestyrelsesformanden. Denne må ikke være medlem af udpegningsorganet eller bestyrelsen, være ansat eller studerende på universitetet.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 3.1.2.

Til nr. 8

I universitetslovens § 13, stk. 2, nr. 1 og 2, anvendes begrebet "udefrakommende bestyrelsesmedlemmer".

Ud fra et ønske om en sproglig modernisering foreslås begrebet "udefrakommende" i § 13, stk. 2, nr. 1 og 2, ændret til "eksterne".

Til nr. 9

Det følger af universitetslovens § 13, stk. 2, nr. 3, at universitetet i vedtægten skal fastsætte nærmere regler om udpegningsperioden for udefrakommende bestyrelsesmedlemmer.

Ophævelse af § 13, stk. 2, nr. 3, er en konsekvens af, at der med forslaget til § 12, stk. 3, 2. pkt., foreslås fastsat fireårige udpegningsperioder for de eksterne medlemmer med mulighed for genudpegning én gang.

Til § 2

Det foreslås med bestemmelsen i stk. 1, at loven træder i kraft den 1. juli 2017.

Det foreslås med bestemmelsen i stk. 2, at lovens § 12, stk. 2-7, finder anvendelse ved udpegning af nye bestyrelsesmedlemmer, herunder bestyrelsesformanden. Eksterne bestyrelsesmedlemmer, herunder formanden, fortsætter som bestyrelsesmedlemmer indtil udløbet af deres nuværende periode med mulighed for genudpegning efter de nye regler, jf. dog stk. 3.

Ifølge den foreslåede bestemmelse er der således ikke noget krav om, at der skal ske genudpegning af de eksterne bestyrelsesmedlemmer, der er udpeget på tidspunktet for lovens ikrafttræden.

Ifølge den foreslåede overgangsbestemmelse vil et eksisterende bestyrelsesmedlem ved lovens ikrafttræden således fortsætte som medlem af bestyrelsen indtil udløbet af dennes igangværende periode. Ved en eventuel genudpegning skal

udpegningsorganet påse, at det pågældende bestyrelsesmedlem opfylder de kompetencekrav, der følger af dette lovforslags § 1, nr. 7. Ved en eventuel genudpegning af bestyrelsesformanden vil der være krav om ministerens godkendelse.

Forudsat, at kompetencekravene efter lovforslaget er opfyldt, vil der som udgangspunkt kunne ske genudpegning i en ny fireårig periode, jf. den foreslåede § 12, stk. 3. Dette gælder dog kun i de tilfælde, at det pågældende bestyrelsesmedlem ved periodens udløb har været medlem af bestyrelsen i højst fire år.

Et bestyrelsesmedlem, der ved udløbet af sin periode, har været medlem af bestyrelsen i en periode på under fire år, vil ligeledes kun kunne udpeges for en ny periode på fire år. Dette gælder, selvom bestyrelsesmedlemmets samlede periode således bliver mindre end otte år. Forslaget er begrundet i et ønske om at kunne opretholde en kontinuitet i bestyrelsen.

Det foreslås med bestemmelsen i stk. 3, at bestyrelsen efter lovens ikrafttræden og indtil 30. juni 2018 kan foretage en midlertidig forlængelse af udpegningsperioden for eksterne bestyrelsesmedlemmer, herunder bestyrelsesformanden, hvis udpegningsperioder udløber efter lovens ikrafttræden og inden etableringen af udpegnings- og indstillingsorganerne, jf. lovens § 12, stk. 4-6. Den midlertidige udpegningsperiode udløber den 30. juni 2018. Er det ikke muligt midlertidigt at forlænge bestyrelsesformandens udpegningsperiode, kan bestyrelsen blandt de øvrige eksterne bestyrelsesmedlemmer vælge en formand for en periode, jf. 1. og 2. pkt.

Til § 3

Universitetsloven, der ændres med dette lovforslag, gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Det foreslås derfor med lovforslagets § 3, at denne lov heller ikke skal gælde for Færøerne og Grønland.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

§ 10. Bestyrelsen er øverste myndighed for universitetet. Bestyrelsen varetager universitetets interesser som uddannelses- og forskningsinstitution og fastlægger retningslinjer for dets organisation, langsigtede virksomhed og udvikling.

Stk. 2. ---

Stk. 3. Bestyrelsen skal forvalte universitetets midler sådan, at de bliver til størst mulig gavn for universitetets formål.

Stk. 4-7. ---

Stk. 8. Bestyrelsen indgår en udviklingskontrakt med ministeren, som i den forbindelse kan fastsætte mål. Udviklingskontrakten kan omfatte alle dele af universitetets virksomhed og skal omfatte mål for de aktiviteter og indsatser, der tillægges særlig vægt.

Stk. 9-10. ---

§ 12. Bestyrelsen sammensættes af udefrakommende medlemmer og af medlemmer, der

I universitetsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 261 af 18. marts 2015, som ændret ved § 1 i lov nr. 411 af 11. maj 2016, foretages følgende ændringer:

1. § 10, stk. 1, affattes således:

»Bestyrelsen er øverste myndighed for universitetet og har ansvaret for den overordnede og strategiske ledelse af universitetet. Bestyrelsen har det overordnede ansvar for, at universitetet driver forskning og giver forskningsbaseret uddannelse indtil højeste internationale niveau inden for sine fagområder m.v., jf. § 2. Bestyrelsen har det overordnede ansvar for, at universitetets forskning og uddannelser udvikles løbende. Bestyrelsen skal forvalte universitetets midler effektivt og til størst mulig gavn for samfundet.«

2. § 10, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Bestyrelsesformanden har det overordnede ansvar for tilrettelæggelsen af bestyrelsens arbejde. Bestyrelsesformanden er på universitetets vegne ansvarlig for den strategiske dialog med uddannelses- og forskningsministeren.«

3. § 10, stk. 8, affattes således:

»Stk. 8. Bestyrelsen indgår en strategisk rammekontrakt med ministeren. Den strategiske rammekontrakt skal indeholde strategiske mål for universitetets opgaver, jf. § 2.«

4. I § 10 indsættes som *stk. 11*:

»Stk. 11. Ministeren afholder møde med bestyrelsesformændene for universiteterne mindst to gange årligt.«

5. I § 12, stk. 1, 1. og 2. pkt., ændres »udefrakommende« til: »eksterne«.

repræsenterer universitetets videnskabelige personale, herunder ansatte ph.d.-studerende, det teknisk-administrative personale og de studerende. Bestyrelsen sammensættes således, at flertallet af medlemmerne er udefrakommende. Bestyrelsen vælger en formand blandt de medlemmer, der er udefrakommende.

Stk. 2. Bestyrelsens sammensætning skal afspejle universitetets samlede opgaver. Bestyrelsens medlemmer skal tilsammen bidrage til at fremme universitetets strategiske virke med deres erfaring og indsigt i uddannelse, forskning, videnformidling, videnudveksling og universitetets opgaveområder efter § 2, stk. 4.

Stk. 3. De udefrakommende medlemmer udpeges i deres personlige egenskab. Et udefrakommende medlem kan højst sidde i bestyrelsen i 8 år fordelt på mindst to udpegningsperioder. De udefrakommende medlemmer skal have erfaring med ledelse, organisation og økonomi, herunder vurdering af budgetter og regnskaber.

Stk. 4. Universitetet nedsætter et organ, der indstiller de udefrakommende bestyrelsesmedlemmer (indstillingsorganet). Universitetet nedsætter et andet organ, der udpeger de udefrakommende medlemmer (udpegningsorganet). Indstillings- og udpegningsorganerne må ikke være identiske. Indstillings- og udpegningsorganerne skal sikre, at de udefrakommende medlemmer opfylder betingelserne i stk. 2 og 3. Bestyrelsen fastsætter procedurer for nedsættelsen af indstillingsorganet og udpegningsorganet.

6. § 12, stk. 1, 3. pkt., ophæves.

7. § 12, stk. 2-4, ophæves, og i stedet indsættes:

»*Stk. 2.* Bestyrelsens medlemmer skal tilsammen have erfaring og indsigt i forskning, forskningsbaseret uddannelse, videnformidling, videnudveksling og universitetets opgaveområder efter § 2, stk. 4, med henblik på at kunne varetage den overordnede og strategiske ledelse af universitetet, jf. § 10, stk. 1.

Stk. 3. De eksterne medlemmer udpeges i deres personlige egenskab. De eksterne medlemmer udpeges for en periode på fire år og kan genudpeges én gang. De eksterne medlemmers kompetencer skal tilsammen afspejle universitetets opgaver, jf. § 2. De eksterne medlemmer skal tilsammen have indsigt i forskning, forskningsbaseret uddannelse, ledelse, organisation og økonomi, herunder vurdering af budgetter og regnskaber. Bestyrelsesformanden skal have erfaring med strategisk ledelse af en stor virksomhed eller organisation og væsentlig indsigt i samfundsmæssige forhold.

Stk. 4. Universitetet nedsætter et organ, der udpeger bestyrelsesformanden og de øvrige eksterne medlemmer (udpegningsorganet) og et andet organ, der indstiller formanden og de eksterne medlemmer (indstillingsorganet). Udpegnings- og indstillingsorganet skal påse, at de eksterne medlemmer opfylder betingelserne i stk. 2 og 3. For så vidt angår bestyrelsesformanden udpeger udpegningsorganet én kandidat til ministerens godkendelse. De nærmere procedurer for nedsættelsen af udpegnings- og indstillingsorganet fastsættes i vedtægten inden for rammerne af stk. 5-7.

Stk. 5. Universitetet nedsætter et udpegningsorgan, der består af mindst otte og højst ti medlemmer. Udpegningsorganet sammensættes af fem til syv medlemmer fra erhvervsliv, myndigheder og øvrige uddannelsesinstitutioner m.v., der udpeges i deres personlige egenskab, og som ikke må være medlemmer af universitetets bestyrelse, ansatte eller studerende på universitetet. Derudover har én repræsentant for de ansatte, én repræsentant for de studerende og én repræsentant for de eksterne medlemmer af universitetets bestyrelse plads i udpegningsorganet. Medlemmerne, jf. 2. pkt., skal tilsammen afspejle universitetets brugere og aftagere og have indsigt i universitetets opgaver, jf. § 2, og opfylde betingelserne i stk. 3. Udpegningsorganet vælger blandt sine medlemmer nævnt i 2. pkt. en formand. Formanden skal have erfaring med ledelse og bred indsigt i samfundsmæssige forhold. Medlemmerne kan højst være udpeget i en sammenhængende periode på otte år. Formandens stemme er afgørende i tilfælde af stemmelighed.

Stk. 6. Indstillingsorganet indstiller, på baggrund af åbent opslag, nye eksterne bestyrelsesmedlemmer, herunder bestyrelsesformanden, til udpegningsorganet. Der indstilles mindst to kandidater. Indstillingsorganet sammensættes af:

- 1) Bestyrelsesformanden, der er formand for indstillingsorganet, jf. dog stk. 7.
- 2) Et eksternt bestyrelsesmedlem.
- 3) Et internt bestyrelsesmedlem.
- 4) En repræsentant for Uddannelses- og Forskningsministeriet.
- 5) To medlemmer udpeget af udpegningsorganet. Medlemmerne udpeges i deres personlige egenskab og kan ikke være medlem af udpegningsorganet, af universitetets bestyrelse eller være ansatte eller studerende på universitetet.

Stk. 7. Ved indstilling af en ny bestyrelsesformand udpeger udpegningsorganet en formand for indstillingsorganet. Formanden for indstillingsorganet udpeges i sin personlige egenskab

og kan ikke være medlem af udpegningsorganet, universitetets bestyrelse eller være ansat eller studerende på universitetet.«

Stk. 5. De øvrige medlemmer skal vælges af og blandt henholdsvis det videnskabelige personale, herunder ansatte ph.d.-studerende, det teknisk-administrative personale og de studerende. Mindst to af medlemmerne skal være repræsentanter for de studerende. Repræsentanter for universitetets videnskabelige personale, herunder ansatte ph.d.-studerende, og for det teknisk-administrative personale er beskyttet mod afskedigelse og anden forringelse af forholdene på samme måde som tillidsrepræsentanter inden for vedkommende eller tilsvarende område.

§ 13. ---

Stk. 2. Vedtægten skal fastsætte de nærmere regler om:

1) Åbenhed om bestyrelsens arbejde efter § 10, stk. 2, herunder åbenhed om procedurene for indstilling og udpegning af udefrakommende bestyrelsesmedlemmer.

2) Nedsættelse af indstillingsorgan og udpegningsorgan til bestyrelsens udefrakommende medlemmer efter § 12.

3) Bestemmelser om udpegningsperiode for udefrakommende bestyrelsesmedlemmer, jf. § 12, stk. 3.

4)- 8) ---

Stk. 5 bliver herefter stk. 8.

8. I § 13, stk. 2, nr. 1 og 2, ændres »udefrakommende« til: »eksterne«.

9. § 13, stk. 2, nr. 3, ophæves.

Nr. 4-8 bliver herefter nr. 3-7.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2017.

Stk. 2. Lovens § 12, stk. 2-7, finder anvendelse ved udpegning af nye bestyrelsesmedlemmer, herunder bestyrelsesformanden. Eksterne bestyrelsesmedlemmer, herunder formanden, fortsætter som bestyrelsesmedlemmer indtil udløbet af deres nuværende periode med mulighed for genudpegning efter de nye regler, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Bestyrelsen kan efter lovens ikrafttræden og indtil 30. juni 2018 foretage en midlertidig forlængelse af udpegningsperioden for eksterne bestyrelsesmedlemmer, herunder bestyrelsesformanden, hvis udpegningsperiode udløber efter lovens ikrafttræden og inden etableringen af udpegnings- og indstillingsorganerne, jf. lovens § 12, stk. 4-6. Den midlertidige udpegningsperiode udløber den 30. juni 2018. Er det ikke muligt midlertidigt at forlænge bestyrelsesformandens udpegningsperiode, kan bestyrelsen blandt de øvrige eksterne bestyrelsesmedlemmer vælge en formand for en periode, jf. 1. og 2. pkt.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.